

VODCOVIA V IZRAELI

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

1Kráľ 12,1–16; Sk 15,7–11; Ján 11,46–53; Neh 4,1–17 (Roh: Neh 4,7–23); Ezd 8,21–23.31.32

ZÁKLADNÝ TEXT

Vtedy všetok ľud odišiel jesť, piť, posilať dary a poriadat' veľkú radostnú slávnosť, lebo pochopil slová, ktoré mu oznámili. (Neh 8,12)

Ezdráš aj Nehemiáš sú príkladmi ušľachtilých vodcov, ktorí boli oddaní Bohu a naplnili úlohy, ktorými ich Hospodin poveril. Ich láska k Bohu v nich prebudila túžbu byť vernými služobníkmi. Dá sa povedať, že ich vernosť bola súčasťou nášho štúdia.

Tento týždeň sa pri štúdiu Písma sústredíme na príklady tých ľudí, ktorí v nejakej podobe viedli izraelský národ. Nepôjde o žiadne hĺbkové štúdium, keďže by sme sa mohli venovať mnohým ďalším, ktorí mali významný vplyv na židovský národ. Lekcie, ktoré sme vybrali, však sú dôležité pre každého človeka, ktorý dostal zodpovednosť viesť ľudí. Možno samých seba práve teraz nepovažujete za človeka vo vedúcej úlohe, ale každý z nás ovplyvňuje ľudí okolo seba, a preto tieto lekcie môžu byť užitočné pre všetkých.

V príbehoch vybraných osobností je kľúčové Božie slovo. Práve Slovo formovalo a menilo ich myslenie a životy. Výsledkom bolo ich úsilie o obnovu a oživenie. Títo ľudia boli úplne podriadení Božiemu slovu a jeho radám a pokynom. Podobne by to malo byť aj s nami. Bez ohľadu na to, aká je naša zodpovednosť a postavenie, Božie slovo musí byť centrom nášho kresťanského života.

VPLYV VODCOV

¹Kráľ zvolal k sebe všetkých starších Judska a Jeruzalema. ²Vystúpil do Hospodinovho domu a s ním všetci judskí muži, obyvatelia Jeruzalema, kňazi, proroci, všetok ľud, chatrní i významní, a zverejnil všetky slová knihy zmluvy, nájdenej v Hospodinovom dome. ³Potom sa kráľ postavil k stĺpu a uzavrel pred Hospodinom zmluvu, že ho budú nasledovať a zachovávať jeho prikázania, svedectvá a ustanovenia celým srdcom a celou bytostou a plniť slová tejto zmluvy, napísané v tejto knihe. Všetok ľud sa postavil za zmluvu. (2Kráľ 23,1–3)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V Písme nachádzame príklady mnohých ľudí, ktorí mali možnosť viesť Boží ľud a ovplyvňovať ho. Mnohí z nich viedli ľud dobrým smerom, iní ho priviedli na scestie alebo do záhuby. Aj dobrí vodcovia občas urobili chybu a naopak, aj zlí vodcovia urobili z času na čas dobré rozhodnutia. Každý vodca je len človek – omylný a chybný. To je koniec koncov skúsenosť každého z nás.

Keď však máme vedúce postavenie, máme aj veľký vplyv, a ten môže byť dobrý aj zlý. Je nešťastím, keď šírimo svoj zlý vplyv v rodine, na pracovisku alebo na inom mieste. Ale keď sme vo vedúcej pozícii, náš duchovný alebo mravný vplyv je oveľa väčší. Nech je teda naša rola akákoľvek, je dôležité, aby sme odzrkadľovali princípy, ktoré nachádzame v Písme.

Aké príklady vodcovstva sa dajú nájsť v nasledujúcich veršoch? Vysvetli pozitívny alebo negatívny vplyv uvedených ľudí.

Rechabeám (1Kráľ 12,1–16)

Peter (Sk 15,7–11)

Joziáš (2Kráľ 23,1–10)

Debora (Sud 4,1–16)

Achab (1Kráľ 21,1–16)

APLIKÁCIA

- Čo sa môžeme naučiť z týchto príkladov o rôznych vplyvoch, ktoré môžu mať ľudia na celé spoločenstvo? Ako to môžeš aplikovať tam, kde je tvoja sféra vplyvu?

„ROBIL TO, ČO JE ZLÉ PRED HOSPODINOM...“

²⁵V druhom roku vlády judského kráľa Ásu sa stal Nádab, syn Járobeámov, kráľom nad Izraelom a vládol nad ním dva roky. ²⁶Robil to, čo je zlé pred Hospodinom. Chodil po ceste svojho otca a v jeho hriechu, na ktorý zvädzal Izrael. (1Kráľ 15,25,26)

Preštuduj si nasledovné texty. Čo sa z nich dozvedáš o konaní spomenutých vodcov a ich vplyve na ľudí?

1Kráľ 15,25–34

2Kráľ 13,1–3

Ján 11,46–53

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

Stojí za zamyslenie, že každý človek, ktorý má nejaké vedúce postavenie, má zároveň potenciál ovplyvniť duchovný život ľudí smerom k dobrému alebo zlému. Vo všetkých uvedených príkladoch bol tento vplyv zničujúci.

Náš charakter a naša oddanosť Kristovi ovplyvňujú tých, s ktorými prichádzame do kontaktu. Duchovní vodcovia ovplyvňujú druhých buď dobrým smerom –, keď oni sami úprimne a čestne hľadajú Hospodina a jeho vôľu, alebo zlým smerom, ak sa snažia presadzovať svoju vôľu a vlastné ja.

V protiklade k ľuďom, o ktorých sme dnes čítali, je nepopierateľné, že Ezdráš aj Nehemiáš mali ako vodcovia zároveň veľmi pevný a dôverný vzťah s Bohom. Okrem iného je to vidieť aj z množstva správ o ich modlitbách a pôstoch, ktoré prevyšujú záznamy o iných vodcoch. Pod ich vedením národ chodil s Hospodinom, aj keď nie všetko bolo dokonalé. Vo svojom živote boli jednoznačne obrátení smerom k Bohu. Skutočnosť, že boli aj takí, čo sa nenechali ovplyvniť Ezdrášom a Nehemiášom na dobré, je svedectvom, že nie viera iných, ale len naša vlastná, môže s konečnou platnosťou zmeniť náš život. Stačí si v tejto súvislosti spomenúť na všetkých tých ľuďoch, ktorí mali možnosť stretnúť sa osobne s Ježišom, počúvať jeho kázania alebo byť dokonca svedkami jeho zázrakov – a napriek tomu ho napokon odmietli. Nech máme v živote akékoľvek postavenie či zodpovednosť, môžeme iných ovplyvňovať na dobré alebo na zlé. Ale v konečnom dôsledku je každý človek zodpovedný pred Bohom sám za seba a svoje rozhodnutia.

- Uvažuj o ľuďoch, ktorí sú vo sfére tvojho vplyvu. Ako môžeš zlepšiť spôsob, akým ich ovplyvňuješ?

APLIKÁCIA

ODVAHA A POSILNENIE

¹²Každý, kto staval, mal na bedrách pripásaný svoj meč a takto staval, kým trubač stál vedľa mňa. ¹³Šľachticom, predákom aj ostatnému ľudu som povedal: Práce je veľa a je rozsiahla, no my sme roztrúsení po hradbách, vzdialení jeden od druhého. ¹⁴Zhromaždite sa k nám na miesto, kde začujete zvuk trúby. Náš Boh bude bojovať za nás. ¹⁵Tak sme pracovali na diele od východu rannej zory až do východu hviezd, kým polovica držala kopije. (Neh 4,12–15; /Roh: Neh 4,18–21/)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Prečítaj si text 4. kapitoly knihy Nehemiáš. V čom sa prejavila podľa týchto veršov Nehemiášova odvaha? Odkiaľ túto odvahu získal? Aké poučenie by si si z jeho príkladu vedel vziať?

Nehemiáš sa postavil proti nepriateľom, ktorí sa snažili Izraelitov zastrašiť. Reagoval tak, že sa chopil iniciatívy a pripravil ľudí na boj. Nepovedal len niečo v zmysle: „Bože, ty to za nás zariad...“ Naopak, pripravil ľudí na to, aby vykonali svoj diel. Chopili sa mečov a súčasne pracovali na budovaní hradieb. Pod Nehemiášovým vedením sa Židia nekrčili niekde v kúte od strachu, ale odvážne vzali zbrane, aby sa bránili. Nehemiáš ľudí povzbudil, dôveroval im a pracoval s nimi. Zmocnil ich na prácu tým, že im zveril a pridelil rôzne zodpovednosti. Nehemiáš to však neurobil tak, že by len ľuďom zadal pokyny, a potom sa niekde schoval na bezpečnom mieste. Stál vedľa nich a spolu s nimi konal prácu, ktorú bolo potrebné urobiť.

V Písme sa nachádzajú príbehy, v ktorých Boh ľuďom povedal, aby len ticho stáli a pozerali sa, ako bude za nich bojovať. Sú však aj príbehy, v ktorých Boh hovorí: „Pripravte sa, konajte a ja vám dám víťazstvo.“ Ak chceme vidieť Božie vyslobodenie a požehnanie, potrebujeme aj my vykonať to, na čo nás Boh povolal.

„Nehemiášova neochvejná oddanosť Božiemu dielu a rovnako neotrasiteľná dôvera v Boha zmarili snahy nepriateľov ovládnuť ho. Ľahostajný človek ľahko podľahne pokušeniu; zlo sa však neujme v živote toho, kto sleduje ušľachtilý cieľ a jediný zámer. Kto vo viere rastie, neochabuje, lebo vo všetkom poznáva večnú Lásku, ktorá všetko ovplyvňuje v záujme dosiahnutia Božieho dobrého zámeru. Práví Boží služobníci sú vo svojom odhodlaní vytrvalí, pretože sú ustavične závislí od Božej milosti.“ (PK 660; PK /sk/ 350)

Nehemiáš čerpal svoju odvahu z toho, že vnímal realitu Boha a jeho moc. Videli sme, že spôsob, akým Nehemiáš chápal Boha, ho priviedol ku konaniu v súlade s jeho vlastným presvedčením.

APLIKÁCIA ■ Hoci je kontext iný, uvažuj, ako tento text odzrkadľuje to, čo sme videli u Nehemiáša: „Ale niekto povie: Ty máš vieru, ja mám skutky. Ukáž mi svoju vieru bez skutkov a ja ti ukážem vieru zo svojich skutkov.“ (Jak 2,18)

CIEĽ A ZANIETENIE

⁸Do Jeruzalema [Ezdráš] došiel v piatom mesiaci, v siedmom roku tohto kráľa. ⁹Na prvý deň prvého mesiaca bol totiž určený odchod z Babylonu a v prvý deň piateho mesiaca sa dostal do Jeruzalema, lebo na ňom spočívala dobrotivá ruka jeho Boha. ¹⁰Ezdráš si totiž zaumienil skúmať Hospodinov zákon, plniť ho a učiť izraelský ľud ustanovenia a právne predpisy. (Ezd 7,8–10)

Čo nás nasledujúce texty učia o sile, ktorá pôsobila v živote Ezdráša a Nehemiáša? Čo bolo zmyslom Nehemiášovho a Ezdrášovho života?

Neh 2,1–10

Ezd 7,8–10

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

Ezdráš a Nehemiáš pri všetkom, čo robili, dbali o to, aby sa v živote Božieho ľudu uskutočňovala Božia vôľa. Áno, ľudia mnohokrát zlyhali a mnohokrát za to niesli zaslúžený trest. Ale Boh bol verný svojim zaslúbeniam o obnove a otvoril svojmu ľudu cestu na návrat do zaslúbenej krajiny, aby ak ľud zostane verný, naplnil zámery, ktoré s ním mal. A Hospodin vo svojej múdrosti vybral dvoch oddaných mužov v niečom podobných Mojžišovi, ktorí zohrali ústrednú úlohu v obnove národa, podobne ako si pred mnohými generáciami povolal na mimoriadne dielo aj Mojžiša.

Velkí vodcovia majú v živote svoj cieľ, ktorý usmerňuje všetko ich konanie. Dá sa povedať, že Ezdráš aj Nehemiáš mali tiež svoj cieľ. Mali víziu, aký by mal byť Boží ľud, a rozhodli sa urobiť všetko preto, aby tento cieľ dosiahli. Ezdráš študoval Božie slovo a celý ľud vyučoval Božiemu posolstvu. Nehemiáš povzbudzoval ľudí, aby konali správne a odvážne stáli za Hospodinom. Obaja chceli vidieť obnovený Jeruzalem, ale nešlo im len o obnovu mesta či jeho hradieb. Túžili, aby sa obnova a oživenie uskutočnili v životoch obyvateľov mesta. To bola ich motivácia konať, usmerňovať, napomínať a vyžadovať určité činy a kroky. Velkí vodcovia majú víziu, usilujú sa priviesť ľudí vyššie, než je latka obyčajnosti a priemernosti. Ezdráš a Nehemiáš verili v milujúceho a mocného Boha, ktorý dokáže konať zázraky. Túžili, aby s ním mal každý hlboký vzťah.

Od prvej kapitoly knihy Nehemiáš môže čitateľ žasnúť nad Nehemiášovou oddanosťou Božej veci a starosťou o to, v akom stave sa nachádza Boží ľud. V prvej kapitole vidíme Nehemiáša plakať, keď sa dozvedá o strastiach Izraelitov v Judsku. Padá na kolena, modlí sa, vyznáva hriechy a túži urobiť všetko, čo od neho bude Boh chcieť. Nehemiáš je vedený myšlienkou priniesť zmenu. Bol to muž činu. Túžil konať Božie dielo. Nešlo mu o peniaze ani o dosiahnutie vysokého postu, hoci to všetko v Perzii mal. Rozhodol sa však ísť do Judska, kde ho na každom kroku čakali rôzne protiventstvá. Vo viere vykročil, nehladiac na prekážky, ktoré mu stáli v ceste.

- Čo ťa v živote inšpiruje? Aký je cieľ a zmysel tvojho života? Čo by si chcel v živote vykonať pre Boha?

APLIKÁCIA

POKORA A VYTRVALOSŤ

²¹Potom som tam pri rieke Ahave vyhlásil pôst, aby sme sa pokorili pred svojim Bohom a vyprosili si od neho šťastnú cestu pre seba, pre svoje deti i pre celý svoj majetok. ²²Hanbil som sa totiž prosiť kráľa o vojsko a jazdu na našu ochranu pred nepriateľom na ceste. Ved' sme vyhlásili kráľovi: Ruka nášho Boha vládne nad všetkými tými, čo ho vyhľadávajú na svoje dobro, ale jeho mohutný hnev zasahuje všetkých, čo ho opúšťajú. ²³Postili sme sa teda a prosili sme o to svojho Boha a dal sa nám uprosiť. ... ³¹Dvanásteho dňa prvého mesiaca sme sa pohli od rieky Ahavy a uberali sme sa do Jeruzalema. Ruka nášho Boha bola nad nami. On nás na ceste chránil pred nepriateľmi a zbojníkmi. ³²Tak sme prišli do Jeruzalema a ostali sme tam tri dni. (Ezd 8,21–23.31.32)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o textoch Ezd 8,21–23.31.32. Ako sa pozeráš na Ezdrášovo rozhodnutie nepovedať kráľovi o svojich obavách? Považuješ to za znak odvahy alebo zbabelosti? Čím sa vyznačovalo následné konanie Ezdráša a celého ľudu?

Nehemiáš o niečo neskôr prijal kráľovskú ochranu pre svoj sprievod. Ale Ezdráš veril, že Boh sa najlepšie prejaví a oslávi vtedy, keď on sám nebude žiadať o kráľovu ochranu. Keď sa teda Ezdráš dostal bez ujmy až do Jeruzalema, vďaka za to pripísali Hospodinovi. V niektorých situáciách sa možno až príliš spoľehame na pomoc iných ľudí a nedovolíme Bohu, aby konal. Ezdráš sa rozhodol, že v danej situácii dovolí, aby sa Boh prejavil, čo malo byť pre kráľa svedectvom, že Hospodin je naozaj mocný Boh. Ezdrášovo konanie však nebolo založené na trúfalosti. Zvolal všetkých ľudí a spoločne sa za danú vec postili a modlili. Nevydali sa na cestu, kým všetko neodovzdali do Božích rúk a necítili sa Bohu naozaj blízko. Pristúpili pred Boha v pokore a prosili, aby sa jeho ochrana stala znamením o jeho moci. A Boh odpovedal.

Prečítaj si text Neh 5,14–19. Ako Nehemiáš prejavil svoj postoj pokory?

Skutoční lídri musia byť ochotní prejavíť pokoru a stať sa služobníkmi. Schopný vodca nevyžaduje ani nepotrebuje „titul“, aby si získal úctu. Nehemiáš mal pre každého otvorené dvere a ochotne dával aj zo svojho. Prejavil svoju vieru v Boha a jeho úžasná oddanosť Bohu bola príkladom pre všetok ľud. Bol silnou osobnosťou a vystupoval vážne, ale nad nikoho sa nevyvyšoval. V tom čase mal v židovskom národe najvyššie postavenie, napriek tomu bol veľkorysý a štedrý. Takto odzrkadľoval život a učenie Ježiša Krista, ktorý nás učil, že ľudia môžeme najlepšie viesť tým, že im budeme slúžiť. Ježiš sa tým riadil a preto aj my, bez ohľadu na naše postavenie, máme konať rovnako.

APLIKÁCIA

■ „Ježiš si sadol, zavolať si Dvanástich a povedal im: Kto chce byť prvý, nech je posledný zo všetkých a nech slúži všetkým!“ (Mar 9,35) Čo sa z týchto Ježišových slov dá naučiť o podstate ozajstného vodcovstva podľa Božej vôle?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta ku Kristovi* si prečítaj kapitolu „Prednosť modlitby“ (SC 93–104; CK 62–70).

„Obnovné dielo izraelských navrátilcov pod vedením Zerubábela, Ezdráša a Nehemiáša je príkladom duchovnej obnovy v poslednom úseku svetových dejín. Zvyšok Izraela bol slabý, vydaný na milosť a nemilosť nepriateľom, ale Hospodin chcel prostredníctvom izraelského národa zachovať na zemi poznanie o sebe a o svojom zákone. Izraelci mali byť strážcami pravej viery a posvätných proroctiev. Ľud musel pri výstavbe chrámu a jeruzalemských hradieb všeličo zažiť. Bol tu od samého začiatku veľmi silný odpor, ktorý bolo treba prekonať. Vedúci tohto diela napriek ťažkému bremenu, ktoré museli znášať, napredovali v pevnej viere, pokore a v neochvejnom spoľahnutí sa na Boha. Viera ich uistovala, že Božia pravda zvíťazí. Ako kráľ Chizkija, tak aj Nehemiáš držal sa Hospodina, neodstúpil od neho a zachovával prikázania... a Hospodin bol s ním (2 Kráľ 18,6.7).“ (PK 677; PK /sk/ 359)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Prečo by sme mali v cirkvi podporovať ľudí, ktorým bolo zverené vedúce postavenie? Kde sú hranice takejto podpory? Keď niekomu v cirkvi zveríme nejakú vedúcu služobnosť, sami sa nezbavujeme zodpovednosti za to, ako bude daná oblasť fungovať. Ako tomu rozumieš?
2. Vedenie formou slúženia je zložitá a náročná, zároveň však prospešná. Prečo je pre kresťana vo vedúcom postavení dôležité, aby bol zároveň služobníkom?
3. V Nehemiášovom spise môžeme sledovať, ako sa Nehemiáš neustále modlí. Ezdráš aj Nehemiáš boli mužmi modlitby. Pokúste sa spočítať, koľkokrát sa v knihách Ezdráš a Nehemiáš hovorí o modlitbe a modlení. Čo sa z toho môžete naučiť pre svoj modlitebný život?
4. „Pevne sa [Chizkija] pridržiaval Hospodina, neodstúpil od neho, ale zachovával prikázania, ktoré dal Hospodin Mojžišovi.“ (2Kráľ 18,6) Ako sa môže človek „pridržiavať Hospodina“? Čo to znamená? Ako to súvisí so zachovávaním prikázaní a ako s preukazovaním milosti a milosrdenstva?